

Av. Sibel SUIÇMEZ
Trabzon Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın **Murat Kurum** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Saygılarımla.

S. Suiçmez
Av. Sibel SUIÇMEZ
Trabzon Milletvekili

Trabzon'un yapı stokunun deprem, heyelan, zemin büyütmesi, kıyı dolguları ve yapıların yaşlanması gibi birbiriyle ilişkili riskler karşısındaki mevcut durumu uzun süredir kamuoyunda tartışılmaktadır.

8 Ekim 2026 tarihinde basına yansıyan açıklamalarda; Trabzon'un yapı stokunun mevcut durumunun tam olarak bilinmediği, Trabzon Büyükşehir Belediyesi ile İnşaat Mühendisleri Odası tarafından yürütüldüğü belirtilen çalışmanın sonuçlarının kamuoyuyla paylaşılmadığı ve özellikle kıyı kesimleri ile heyelan tehlikesi bulunan alanlardaki yapıların güncel deprem tehlikesi çerçevesinde incelenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Trabzon İl Afet Risk Azaltma Planı'nda, "Trabzon iline ait yapı stoku envanterinin oluşturulması" 2021-2025 döneminde gerçekleştirilmesi gereken bir eylem olarak belirlenmiştir. Buna karşın Trabzon Büyükşehir Belediyesinin kamuya açık proje sayfasında "Yapı Stoku Envanteri Projesi" hâlen "planlanan proje" olarak gösterilmektedir. Bu durum, çalışmanın hangi aşamada olduğu ve belirlenen sürede tamamlanıp tamamlanmadığı konusunda belirsizlik yaratmaktadır.

Av. Sibel SUIÇMEZ
Trabzon Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi Üyesi

Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği ve Türkiye Deprem Tehlike Haritası 1 Ocak 2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yeni yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce yapılmış olmak, bir binanın kendiliğinden güvensiz olduğu anlamına gelmemektedir. Bununla birlikte mevcut yapıların güncel tehlike verileri, zemin özellikleri, taşıyıcı sistemleri, malzeme dayanımları ve kullanım koşulları dikkate alınarak bilimsel yöntemlerle incelenmesi gerekmektedir.

Trabzon'un kıyı dolguları, yumuşak zeminleri, eğimli topoğrafyası, heyelan alanları ve yaşlanan yapı stoku birlikte değerlendirildiğinde; yapı envanterinin tamamlanması, riskli bölgelerin belirlenmesi ve sonuçların şeffaf biçimde kamuoyuyla paylaşılması can ve mal güvenliği açısından ertelenemez bir kamu sorumluluğudur.

Buna göre;

1. **Trabzon İl Afet Risk Azaltma Planı'nda 2021–2025 döneminde tamamlanması öngörülen yapı stoku envanteri çalışması tamamlanmış mıdır? Tamamlanmadıysa gecikmenin gerekçeleri nelerdir?**
2. Söz konusu çalışmanın güncel tamamlanma oranı nedir? Çalışmaya hangi tarihte başlanmış, bugüne kadar ne kadar ödenek ayrılmış ve ne kadar harcama yapılmıştır?
3. **Trabzon Büyükşehir Belediyesi, ilçe belediyeleri, Karadeniz Teknik Üniversitesi, İnşaat Mühendisleri Odası ve ilgili kamu kurumları arasında yapı stoku envanteri hazırlanmasına yönelik bir protokol imzalanmış mıdır? İmzalanmışsa protokolün tarihi, kapsamı, tarafların sorumlulukları ve bitiş takvimi nedir?**
4. Çalışma kapsamında bugüne kadar kaç bina incelenmiştir? İncelenen binaların ilçelere, mahallelere, yapım yıllarına, kat sayılarına, taşıyıcı sistemlerine ve kullanım türlerine göre dağılımı nedir?
5. **Trabzon genelindeki toplam bina sayısı kaçtır? Bu binaların kaç 1975, 1998, 2007 ve 2018 tarihli deprem yönetmeliklerinden önce inşa edilmiştir?**
6. İncelenen yapılar arasında hızlı tarama sonucunda yüksek öncelikli, ileri inceleme gerektiren veya riskli olduğu değerlendirilen kaç yapı bulunmaktadır? Bu yapıların ilçelere göre dağılımı nedir?
7. **Hastane, okul, yurt, kreş, huzurevi, kamu hizmet binası, itfaiye tesisi ve afet sonrasında kullanılması gereken diğer kritik yapıların deprem performansı ayrı bir program kapsamında incelenmiş midir? İncelendiye kaç yapıda güçlendirme veya yeniden yapım ihtiyacı tespit edilmiştir?**
8. Kıyı dolgu alanlarında, alüvyon ve yumuşak zeminlerde, heyelan sahalarında ve eğimli yamaçlarda bulunan yapıların sayısı kaçtır? Bu yapılar için zemin büyütmesi, sıvılaşma, diferansiyel oturma ve yamaç hareketi analizleri yapılmış mıdır?

Av. Sibel SUIÇMEZ
Trabzon Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi Üyesi

9. Yomra, Kaşüstü, Beşirli, Akyazı, Değirmendere ve benzeri yoğun yapılaşmanın bulunduğu kıyı ve dolgu alanları için güncel mikrobölgeleme etütleri mevcut mudur? Bu etütlerin hangi tarihlerde yapıldığı ve sonuçlarının imar planlarına nasıl aktarıldığı açıklanacak mıdır?
10. Yapı stoku çalışmasında AFAD Türkiye Deprem Tehlike Haritası, MTA heyelan envanteri, jeolojik-jeoteknik etütler, mikrobölgeleme verileri, InSAR uydu ölçümleri ve GNSS verileri birlikte kullanılmakta mıdır?
11. **Deniz etkisine açık yapılarda donatı korozyonu, beton dayanımı kaybı, kaçak kat, taşıyıcı sisteme müdahale, yumuşak kat, kısa kolon ve düzensiz yapılaşma gibi riskler envanter çalışmasına dâhil edilmiş midir?**
12. Trabzon'da son beş yıl içerisinde 6306 sayılı Kanun kapsamında kaç yapı için riskli yapı tespiti yapılmış; bunların kaç güçlendirilmiş, yıkılmış veya yeniden inşa edilmiştir? Bu sayıların ilçelere göre dağılımı nedir?
13. **Riskli olduğu belirlenen yapılarda yaşayan yurttaşlar için kira, taşınma, kredi, güçlendirme ve geçici barınma desteği sağlanacak mıdır? Dar gelirli mülk sahipleri ile kiracıların yerinden edilmesini önleyecek sosyal tedbirler nelerdir?**
14. Envanter çalışması sonucunda riskli olduğu değerlendirilen yapıların güçlendirilmesi veya dönüştürülmesi için merkezi bütçeden Trabzon'a özel bir ödenek ayrılmış mıdır? Ayrılmışsa tutarı ve yıllara göre kullanım planı nedir?
15. **Yapı stoku envanterinin sonuçları; kullanılan yöntem, incelenen bina sayısı, risk sınıfları ve mahalle bazındaki öncelikler belirtilerek kamuoyuyla paylaşılacak mıdır? Paylaşılacaksa açıklanma tarihi nedir?**
16. Vatandaşların oturdukları binaların inceleme durumunu ve yapılması gereken işlemleri öğrenebilecekleri erişilebilir bir dijital bilgi sistemi kurulması planlanmakta mıdır?
17. **Trabzon İRAP kapsamında yapı stoku envanteri eyleminin süresi içinde tamamlanmaması nedeniyle herhangi bir idari inceleme yapılmış mıdır? Gecikmede sorumluluğu bulunan kurum veya görevliler hakkında işlem başlatılmış mıdır?**
18. Hazırlıkları devam eden 2027–2031 dönemi Trabzon İl Risk Azaltma Planı'nda yapı stoku envanterinin tamamlanması, kritik yapıların performans analizlerinin yapılması ve riskli yapıların dönüştürülmesi için hangi somut hedeflere, bütçeye ve takvime yer verilecektir?